

Impressie genealogische ontmoetingsavond: onderzoek via websites

Door: Jan Leeuwenhoek

7 maart 2023

Voorzitter Ab Stikkelorum heet de aanwezigen welkom. Hij memoreert dat we in september 2022 een avond van en voor leden gehouden hebben. Daarin was veel interactie en onderlinge hulp over hoe we met onze hobby omgaan. Nu staan websites centraal waarin leden hun eigen inbreng zullen geven.

Voor de pauze nemen Hans Gutlich en Cees Jan van den Hoek ons mee in interessante sites en na de pauze zal Sjoerd de Ridder van de genealogische vereniging Ons Voorgeslacht vertellen over de sites Hogenda en Hofoda.

Hans Gutlich trapt af. Hij vraagt aan de aanwezigen hoe lang zij zich al bezig houden met genealogie. Het blijkt dat een belangrijk deel van de aanwezigen al aardig lang bezig zijn met genealogie, maar er zijn zeker ook minder ervaren leden aanwezig. Hans vertelt even hoe het was toen hij in 1988 begon. Om gegevens op te slaan maakte hij handmatig bronlijsten en hij zette een eigen systeem op. Ook met kopieën uit de archieven: 70 cent per pagina, zoals velen nog zullen weten..... Toen internet begon was het erg traag en niet zo stabiel. En ook duur, want je betaalde de telefoontikken. Uiteraard was er in het begin ook nog niet zo veel digitaal beschikbaar. Dat is gelukkig veranderd. Wat in Nederland ook positief is, is dat veel archiefdiensten gratis zijn. Dat is in veel andere landen wel anders.

Een vraagstuk waar velen mee worstelen is: hoe vind ik relevante websites? En hoe bewaar ik de links ervan. Die zijn vaak heel lang. Het op papier bijhouden is niet goed doenlijk door de lengte en daardoor de foutgevoeligheid. Links opslaan op een USB-stick is mogelijk of deze plaatsen bij de favorieten.

Een interessante hulp die hij onder de aandacht wil brengen is het pakket 'Symbaloo'. Dit is ontwikkeld voor het onderwijs.

Onderwijsinstellingen kunnen - tegen betaling - gebruik maken van uitgebreide mogelijkheden. Particulieren, zoals wij, kunnen gratis gebruik maken van het basispakket.

Symbaloo werkt visueel met tegeltjes. Onder/achter elk tegeltje kan je een hyperlink plaatsen. Je kan meerdere tableaus maken. Bv. eentje met alle archiefinstellingen of hyperlinks over jouw favoriete vakantieland; wat je maar wilt. Er zijn ook tableaus beschikbaar van anderen, waarbij Hans het voorbeeld geeft van soldatengenealogie. Dat helpt enorm als je iets over militairen zoekt. Maar vooral is het mooi dat je een eigen tableau kan maken met links die voor jou belangrijk zijn. Dat blijft ook voor jou privé; het is aan jou of je het ook aan anderen ter beschikking wilt stellen.

Je start met het maken van een eigen account op www.symbaloo.com. Je logt in en kan vrij eenvoudig tegeltjes aanmaken via het 'plusje' bovenin. Gevraagd wordt hoe zeker je ervan kan zijn dat het programma in de lucht wordt gehouden. Daar kan je wel op vertrouwen omdat er een verdienmodel achter zit met onderwijsinstellingen.

Cees Jan van den Hoek sluit aan op de inleiding van Hans Gutlich. Van welke sites is het belangrijk om ze te bewaren? We kennen allemaal sites als 'wiewaswie' en 'genver' (familysearch). Cees Jan gaat dieper in op www.geneaknowhow.net. Het voorblad dat hij laat zien heet: Digitale bronbewerkingen in België en Nederland. Hier is ontzettend veel op te vinden. Eén van de belangrijkste ingangen is die per provincie. Je ziet daarom per plaats en subregio wat er allemaal digitaal beschikbaar is. Tip is om, als je in een plaats gaat zoeken, te zien wat er al over die plaats is gepubliceerd. Dat is vaak al veel! En als je op de knop "nieuw" klikt, dan zie je welke nieuwe bronnen er recentelijk aan de site zijn toegevoegd. Hij gebruikt die knop regelmatig en komt zo leuke verrassingen tegen. Soms vind je ook bronnen die weliswaar uit de tijd van de BS zijn, maar die toch niet opgenomen zijn in 'wiewaswie'. Sommige gemeenten zijn/waren terughoudend met plaatsen van de BS-gegevens op 'wiewaswie'. Dat geldt bv. voor een aantal gemeenten in de provincie Utrecht. Maar vooral zal je veel secundaire bronnen aantreffen, wat je veel onderzoeksuren in archieven kan uitsparen.

Het blijft wel zo, dat er internetsites zijn die je niet makkelijk vindt. Hij noemt als voorbeeld www.genealogiedomein.nl, een site met veel secundaire bronnen uit de Achterhoek.

Getipt wordt ook het archief in Alkmaar die veel bronnen toegankelijk heeft gemaakt. En het archief in Utrecht met excerpten van notariële akten die

je op naam kunt vinden. Op de site van Delft vind je veel gegevens over huizen van de werkgroep 'Achter de gevels'. Ook het ELO heeft veel secundaire bronnen toegankelijk gemaakt. En zo zijn er veel voorbeelden. Generiek kan je zeggen dat veel historische verenigingen en genootschappen op hun sites zoekfuncties hebben waarbij specifieke bronnen zijn gedigitaliseerd of van een index zijn voorzien. Op het voorblad van zo'n vereniging zie je meestal direct 'bronnen' of 'zoeken op personen' als mogelijkheid staan. Er wordt even gediscussieerd of we hier wellicht iets mee kunnen doen als genealogische vereniging Rijnland en Kennemerland. We hebben immers ook een eigen website binnen de NGV waarop zaken kunnen worden geplaatst, bv. verwijzingen naar de websites van Oud Zoeterwoude en het Genootschap Oud-Katwijk die zijn gepresenteerd op de bijeenkomst van 7 februari 2023. Sytske geeft aan, dat er een lijst is van alle historische verenigingen in onze regio.

Sytske en Cees Jan zeggen toe te zullen zien of er links op onze websites kunnen worden geplaatst, zodat je een makkelijke ingang hebt per onderdeel van onze regio. Landelijke sites zullen niet worden meegenomen. Dat zou veel doublures gaan geven en zou ook veel extra werk zijn.

Cees Jan legt nog een stapeltje A-4's neer met tips voor sites van ons lid Rob van der Kruk. Er wordt overigens ook nog gememoreerd dat zoeken op Google heel vaak resultaat oplevert. Ab dankt Hans en Cees Jan voor de interessante info die ze hebben gepresenteerd.

Na de pauze geeft Ab het woord aan Sjoerd de Ridder, die vanuit zijn tijdelijke woonadres in Engeland info zal geven over www.Hogenda.nl en www.Hofoda.nl, sites van de Hollandse Vereniging voor Genealogie Ons Voorgeslacht. De verbinding van de kerk met Engeland lukt en we zien Sjoerd aan de andere kant met de koptelefoon op. Sjoerd geeft aan dat hij lid is van het bestuur van de vereniging en specifiek belast is met de ICT-portefeuille. In dat verband maakt hij deel uit van het team voor systeembeheer dat de vereniging heeft. Sjoerd zal ons meenemen in wat er beschikbaar is en welke ontwikkelingen er zijn.

De vereniging is vlak na de oorlog opgericht en geeft sindsdien, als een van de belangrijkste activiteiten, een maandblad uit. Vanaf 2007 is er een databank (Hogenda) die via internet te raadplegen is. Vanaf 2020 is er een

aanvullende databank nl. Hofoda. Die bevat scans en foto's van originele documenten. Er wordt thans gewerkt aan een nieuwe website voor het geheel omdat de huidige databanken tegen grenzen oplopen en er nieuwe technieken zijn.

Sjoerd laat het voorblad zien van de Hogenda-site. Je vindt er links, een indeling in de categorieën bronnen, familiewapens, wapenboeken, genealogieën, kwartierstaten, leenkamers, Hollandse biografieën en auteurs. Ook is er een generieke zoekfunctie. En is er een button met bronnen die recentelijk zijn toegevoegd. Steeds kan je zoeken op alfabet. Je kan dus heel makkelijk zoeken inzake wat er per plaats beschikbaar is. Het gaat voor het grootste deel over secundaire bronnen. Een van de onderwerpen waarvoor OV bekend is betreft de leenkamers. Een leenheer gaf grond in leen aan een leenman. En - meest boeren - konden dan een stuk grond gebruiken tegen een vergoeding. Het gaat soms om zeer oude bronnen. Omdat een leen meestal in de familie werd doorgegeven kan je soms oude familierelaties vinden die elders niet te vinden zijn. Zo noemt Sjoerd een leen die in de periode 1390 - 1598 steeds op naam van een familielid De Voogd was gesteld. Zo kan je een aantal generaties terug gaan! De heren J.C. Kort en later C. Hoek hebben het leeuwendeel van de registers beschreven. Een ander project zijn de 10^e penning kohieren. Die kohieren werden enkele malen rond het midden van de 16^e eeuw

opgesteld als belastingheffing. Iedereen die een huis bezat wordt opgenomen. Omdat in die tijd het notarieel vaak maar beperkt beschikbaar is, is ook dit een belangrijke bron. Andere projecten vormden de biografieën en familiewapens. Veel schilderijen met portretten en wapens zijn hierin opgenomen, waaronder de verzameling van Nagtegaal. Omdat bronnen goed zijn aangegeven, vergemakkelijken deze biografieën ook nader onderzoek.

Op dit moment zijn er ongeveer de volgende aantallen opgenomen: 3800 bronbewerkingen, 300 leenkamers, 5500 historische familiewapens, 260 kwartierstaten (meest afkomstig van de vereniging Prometheus), 1000 genealogieën en parentelen, 760 maandbladen en 100 digitale boeken.

Hofoda bevat foto's/scans van originele documenten uit de archieven. Er zijn 300.000 foto's te zien. Dat is circa 30% van de verzamelingen, dus het is work in progress.

In deze maanden worden er geen nieuwe bronnen toegevoegd omdat er gewerkt wordt aan een nieuwe website. Die site zal het nog makkelijker maken om alles te doorzoeken. Desgevraagd geeft Sjoerd aan dat hij hoopt dat de site dit jaar - zo rond de zomer - beschikbaar zal komen. Zowel voor Hogenda als voor Hofoda geldt dat een deel van de verzamelingen voor ieder te raadplegen is en een ander deel alleen voor leden.

Ab dankt Sjoerd hartelijk voor dit kijkje in wat zijn vereniging te bieden heeft. Het is ontzettend veel waar veel genealogen profijt van hebben!